

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2016. január 16. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. A magánhangzók megváltoztatásával töltsd ki a táblázat hiányzó rovatait!

mély hangrendű	magas hangrendű
pl.: kavár	kövér
dorombol	
tompa	
	cseléd

a

2. a) Milyen állandósult szókapcsolatokra ismersz rá? Egészítsd ki a megadottakat a hiányzó szavakkal, majd írd melléjük a megfelelő jelentések betűjelét!

példa: *töri* a fejét = **E**

E: erősen gondolkodik, keresi a megoldást

inába =

arcizma =

..... a fogát valamire =

a haja szála..... =

A) nem mutat érzelmet, uralkodik magán

B) sértetlenül, épen megússza

C) elbátortalanodik

D) vágycik valamire, erősen kíván valamit

E) erősen gondolkodik, keresi a megoldást

F) egy értékes tárgyat erőszakkal elvesz

b) Melyik európai **nép nevével** alkotnak értelmes összetételeket az alábbi szavak?

Írd a szavak elé az odaillő nép nevét!

..... {
asztal
acél
csavar

..... {
ülés
búza
méz

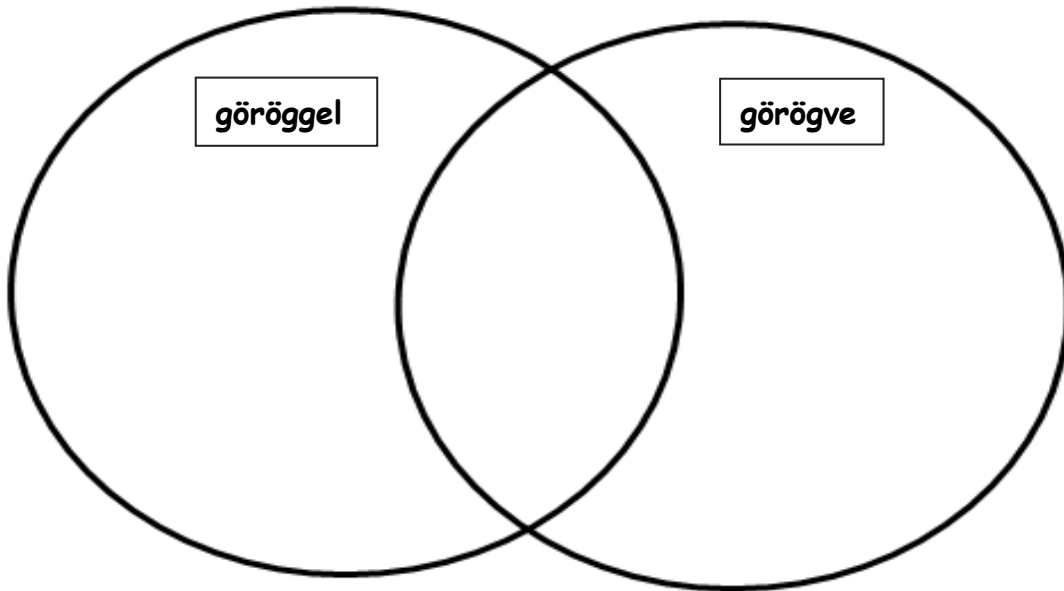
..... {
krémes
saláta
ágy

a

b

3. Csoportosítsd az alább felsorolt szavakat úgy, hogy egy-egy halmazba ugyanazon jelentésű szótő toldalékos alakjai kerüljenek! A metszetbe azt a szót írd, amelyik mindkét halmazba tartozik!

görgött, göröghöz, görögjön, görögne, görögnek, görögön, görögöt, görögre, görögtök

a

4. Egy élelmiszerboltban kapható tésztamárka reklámszövege így hangzik:

„Több ízben is bizonyított!”

Magyarázd meg a mondatban rejlő szójáratot!

.....

.....

.....

.....

.....

a

5.	Az egy csoportba tartozó mondatok közül melyikben nincsen helyesírási hiba? Tegyéél x-et a hibátlan mondat mellé!	a																
		b																
		c																
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">a)</td> <td style="padding: 2px;">Jöjjön és löjjön!</td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 2px;">Jöjjön és löjön!</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 2px;">Jöjjön és löjjön!</td> <td></td> </tr> </table>	a)	Jöjjön és löjjön!			Jöjjön és löjön!			Jöjjön és löjjön!									
a)	Jöjjön és löjjön!																	
	Jöjjön és löjön!																	
	Jöjjön és löjjön!																	
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">b)</td> <td style="padding: 2px;">Félix-szel küld el a levelet, ne postázd!</td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 2px;">Félixxel küldd el a levelet, ne postázd!</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 2px;">Félixszel küldd el a levelet, ne postázd!</td> <td></td> </tr> </table>	b)	Félix-szel küld el a levelet, ne postázd!			Félixxel küldd el a levelet, ne postázd!			Félixszel küldd el a levelet, ne postázd!									
b)	Félix-szel küld el a levelet, ne postázd!																	
	Félixxel küldd el a levelet, ne postázd!																	
	Félixszel küldd el a levelet, ne postázd!																	
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">c)</td> <td style="padding: 2px;">A lapályon néhány szegfű tűnt elő a fűből.</td> <td style="width: 5%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 2px;">A lapájon néhány szekfű tűnt elő a fűből.</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="padding: 2px;">A lapályon néhány szekfű tűnt elő a fűből.</td> <td></td> </tr> </table>	c)	A lapályon néhány szegfű tűnt elő a fűből.			A lapájon néhány szekfű tűnt elő a fűből.			A lapályon néhány szekfű tűnt elő a fűből.									
c)	A lapályon néhány szegfű tűnt elő a fűből.																	
	A lapájon néhány szekfű tűnt elő a fűből.																	
	A lapályon néhány szekfű tűnt elő a fűből.																	
6.	Csoportosítsd a megadott szavakat aszerint, hogy férfira vagy nőre vonatkoznak-e, majd írd őket a táblázat megfelelő helyére! A táblázat minden rovatát töltsd ki egy-egy szóval!	a																
	bácsi, hölgy, nénémasszony, néni, nőci, pasi, úr, urambátyám																	
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">köznyelvi</th> <th style="width: 30%;">nő</th> <th style="width: 30%;">férfi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">régies</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">gyermeknyelvi</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">közvetlen, bizalmas</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">választékos, hivatalos</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	köznyelvi	nő	férfi	régies			gyermeknyelvi			közvetlen, bizalmas			választékos, hivatalos				
köznyelvi	nő	férfi																
régies																		
gyermeknyelvi																		
közvetlen, bizalmas																		
választékos, hivatalos																		
7.	Alkoss a megadott szavakból 3 különböző jelentésű kifejezést úgy, hogy illeszkedjenek a megadott tagmondatokhoz! Minden megoldáshoz minden megadott szót fel kell használnod!	a																
		b																
		c																
	egyedül, Győrbe, Marci, megy, nem																	
	a) , hanem a barátaival.																	
	b) , hanem Szegedre.																	
	c) , hanem Gergő.																	

8. Olvasd el figyelmesen a következő versrészletet, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	
d	

Lackfi János: Bolyhosodás

Pihe itt, pihe ott, pihe ott és itt,
 pörög és görög és áramlik,
 szösze leng, szösze hull nyárfának,
 szalad és tapad és nem fárad,
 ide gyűl, oda gyűl templomhoz,
 a kapun befelé ugrándoz...
 Hova futsz, hova mész, hengerdő,
 ragacsos, pamacsos szöszfelhő?
 Odabenn ücsörög egy néni,
 a fején kusza szösz, haj fénylik,
 odaszáll, odaleng minden szösz.
 Ez a nő netalán ördögös?
 A fején a fehér bolyhosság
 habosan dagad, és tornyos már –
 libegés, lobogás, szösz-visszhang
 közepén ül a hölgy: nagy pitypang!

- a) Melyik állítás igaz a versre? Húzd alá a megfelelőt!
- A) A vers egésze egy virágzó pitypangot mutat be.
 B) A vers színhelye az emberek világától távoli, szabad természet.
 C) A vers tavaszi-nyári hangulatot idéz.
- b) Írd le azt a három szót, amelyek a versben az asszony szó szinonimái!
-
- c) Nevezd meg a vers utolsó sorában található költői képet!
-
- d) Válaszd ki a megadottak közül a versre a második sortól jellemző ritmust! Karikázd be a megfelelő betűjelet!
- A) ti-ti-tá-ti-ti-tá-tá-tá-tá
 B) ti-ti-tá-ti-ti-tá-ti-ti-tá
 C) ti-ti-tá-ti-ti-tá-ti-ti-ti-tá-tá-tá

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Tóth Krisztina: Úrcica
(részlet alapján)

Aki állatokkal osztja meg az életét, az pontosan tudja, hogy minden cica és kutya külön egyéniség, a gazdik pedig sajátos, nehezen leírható fajt alkotnak. A gazdi nem teljesen ember, hanem kicsit maga is állat: hajlandó elragadtatottan bámulni a macskájától ajándékba kapott kövér gilisztát, hogy aztán egy óvatlan pillanatban visszavigye a kertbe. (A gazdi gyereke ilyenkor kimegy, megvigasztalja a sokkos kukacot, és ujjal előfür neki, hogy könnyebben vissza tudjon mászni a földre.) A cica pedig boldog, mert végre ő is adhatott valami finom falatot a kétlábúaknak, akik láthatóan hamar el is fogyasztották – hiszen a giliszta eltűnt!

Poci macska egyébként kifejezetten igényelte, hogy kétlábúszámba vegyék: étkezéseknél helyet foglalt egy széken, esti mesénél pedig a paplanra kucorodva hallgatta, mi lesz Ruminivel a következő fejezetben. Ez lehetett a kedvenc könyve – hát persze, csak egér és patkány szerepelt benne! Kis Nicolas kalandjai kevésbé érdekelték, a Harry Pottert pedig tényleg csak a kétlábúak kedvéért hallgatta.

Nyaranta vadul kergette a legyeket és mindenféle más repülő lényeket. A tollasokról többször próbáltuk őt lebeszélni: figyelmesen hallgatott és hűmmögött magában. Pontosan tudta, hogy mi is meg szoktuk enni a Tollas Csipogókat, bár azt nem sikerült megfigyelnie, miként kapjuk el őket. De a csontot neki adtuk, nem értette hát, neki miért jár szidás, ha néha ő is hazahoz egyet.

A kétlábúakat nehéz volt megérteni, de Pocika mindent megtett, hogy eleget tegyen különös rigolyáiknak. Ők az asztalról ettek, de ha ő megpróbált alkalmazkodni, és ugyanígy cselekedett, akkor a földre zavarták. Saját maguktól befeküdtek az erős szagú vízbe, de amikor ő beleült az üres fürdőkádba, kivették onnan. Maguk elé tartották az újságlapot, ő pedig a mancsával próbálta lesimítani az oldalakat, hogy megmutassa az újságpapír egyetlen értelmes felhasználását. A kétlábúak nem értették, hogy az újságra rá kell feküdni, pedig számtalanszor megmutatta nekik.

Ennek ellenére szerette őket, a nagyobbik kétlábút, aki a tükör előtt erős szagokkal bűdösítette magát, hogy ne ismerjék fel. Reggelente vadászni indult, a virágillatú rejtőszag mellé az arcát is összemázolta. A vadászat sikeres volt, este mindig zsákmánnyal jött haza. És szerette Poci a kisebb, Marci nevű kétlábút, akinek macskaneve van, és kicsit ért az állatok nyelvén. Poci esténként lefeküdt a párnájára, és figyelmesen hallgatta, hogy mit dünnyög neki a kis kétlábú, miközben simogatja a hátát.

- a) A történetben kétféle nézőpont jelenik meg. Írd be ezeket a táblázatba, majd írd melléjük azoknak a példáknek a betűjelét, amelyek igazolják megoldásodat!

- A) segít a gilisztának visszajutni a kertbe
B) asztalnál enni különös rigolya
C) az újság nem olvasásra való

nézőpont	a példák betűjele

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	

b) Írj két példát a szövegből, ami azt bizonyítja, hogy a macska úgy viselkedik, mintha ember lenne!

.....
.....
.....
.....
.....

c) Milyen tevékenységet végez otthon reggelente a cica gazdája?

.....

d) Milyen élőlényeket jelölnek a következő nevek? A szöveg alapján a lehető legpontosabban válaszolj!

Rumini:

Tollas Csipogó:

Marci:

e) Rakd sorrendbe az esti meseként hallgatott történeteket aszerint, hogy Poci cica melyiket mennyire szereti! Kezdd a legkedveltebbel!

1.

2.

3.

f) Melyik rokon értelmű szó felel meg a szövegben a következő kifejezéseknek? A megadott szónak megfelelő alakot írd le!

hóbort:

megrázkódtatás:

g) „A vadászat sikeres volt, este mindig zsákmánnyal jött haza.” Kire vonatkozik ez a mondat, és mi lehetett a zsákmány?

.....
.....
.....

